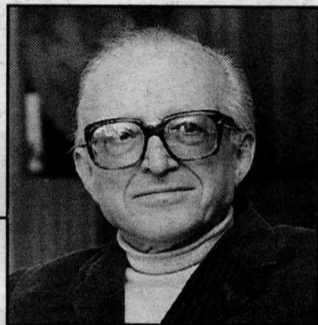

EL DAVANTAL DE PERE CALDERS

Apocalipsi nacional

Proposo, sense confiar-hi gaire, que ens animem una mica, ni que sigui per adaptar-nos a una realitat indefugible: hem de viure fins al terme assignat a cadascú, i parlar contínuament dels mals i de les amenaces que ens sotgen no serveix per a res. O potser sí: per acabar de collar-nos.

He esmentat sovint el cas del milionari anglès que a principi del segle actual i cansat d'una premsa que recollia quasi amb delectança les males notícies, va crear una publicació que només parlaria de coses bones. L'editorial del primer número remarcava que en aquest món també ocorrien fets agradables i que valia la pena de celebrar-los prioritàriament. Fou un fracàs llastimós i les cròniques ens diuen que el ric somiador de truites hi va perdre molts diners. La gent no compartia els seus punts de vista i les vendes del ben intencionat producte foren irrisòries, tones de lletra impresa s'havien de vendre a tant el pes del paper. L'amo, desenganyat, va plegar. En canvi, si es produïa un descarrilament, els diaris es venien com bresques, sobretot si el nombre de víctimes havia estat important. No crec que calgui remarcar que aquest estat d'esperit col·lectiu persisteix i que el fet que algú hagi matat uns quants membres de la seva família amb un ganivet de cuina interessa molt més a l'opinió pública —així, considerat a l'engròs— que no pas la notícia que un indigent a frec del suïcidi guanyi uns quants milions amb la Loto Ràpida. Per què deu ésser? ¿És que ens fascina més una castàstrofe ferroviària que no pas treure la rifa?

Encara no fa un any que en aquest país nostre semblava que tot ens anava de cara. Celebràvem un esdeveniment de ressò internacional i s'havien fet càlculs optimistes sobre la prosperitat que ens cauria al damunt d'un moment a l'altre. A mi, això em va recordar el cas del president de Mèxic que a l'època en la qual el preu del petroli va pujar espectacularment, en un discurs triomfalista adreçat al país, digué: "Ara, el nostre gran problema serà acostumar-nos a la prosperi-

tat". El mal és que en el sentit que hi donava el mandatari mexicà no hi va haver problema, perquè les il·lusions van durar poc i el resultat final fou més aviat negatiu.

Diria que a nosaltres ens va passar una cosa que s'hi assembla. De cop i volta, tot —o gairebé—, va començar a fer fallida. Ens van revelar que l'atur havia augmentat d'una manera alarmant. Les suspensions de pagaments, amb algunes de molt sonades, se succeïen una darrere l'altra. La pesseta s'anava tornant paper mullat o metall volàtil. Com si obeïssin a una consigna molt obligadora, els diaris, la televisió i la ràdio no cessaven de detallar-nos catàstrofes econòmiques, tot recalcant que el pit-

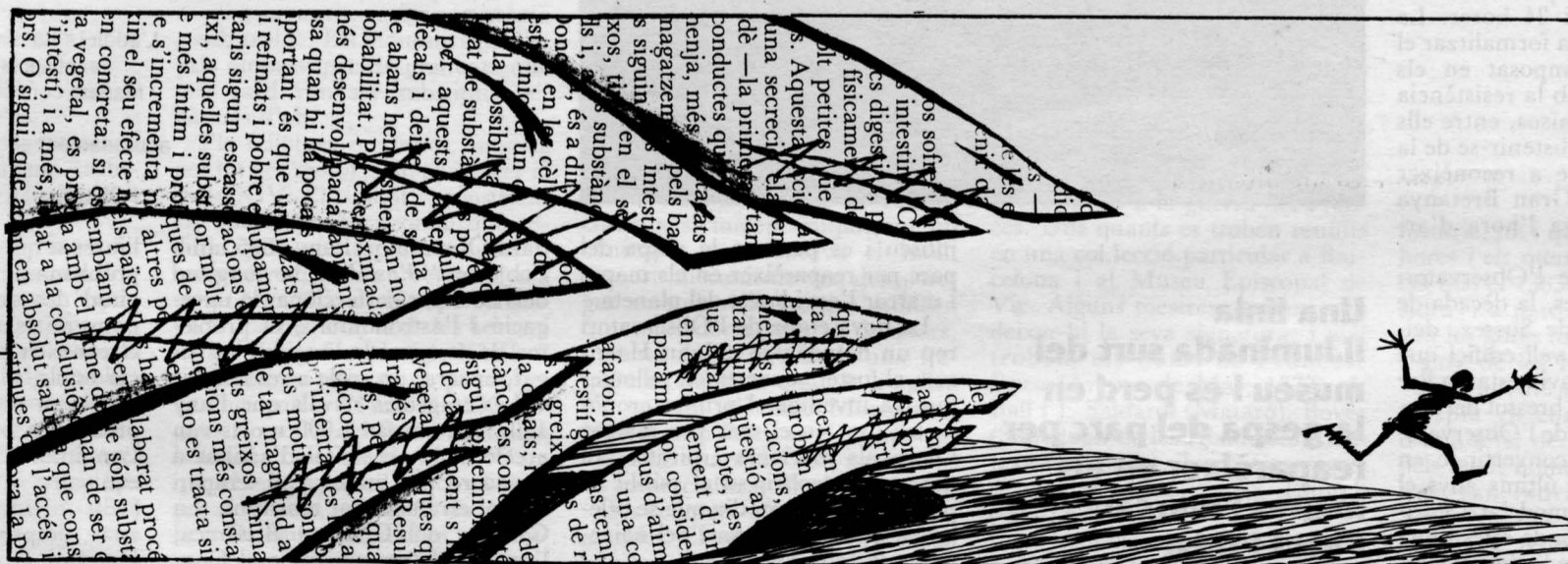
jor encara havia de venir, però que no trigaria gaire. La gent no acabava d'explicar-se un canvi tan sobtat, però sense perdre del tot la confiança en la informació autoritzada, es resistia a abandonar el consumisme. Al capdavall, va resultar que la Setmana Santa del 1993 havia resultat tan rendible per als negocis de mar i de muntanya com ho havia estat la de les vaques grasses, la de l'any 1992.

Alguns ho confessaven abaixant una mica la veu i la mirada, degut a la por, tan humana, que reconèixer prosperitat porta desgràcia.

Però la veritat és que ningú no s'atreveix a repicar campanes. Passen coses: s'ensorren cases de pisos un dia sí, un dia no; pleguen botigues; la capa d'ozó s'eixampla i sembla que la còrrupció i l'honradesa hagin iniciat unes converses de pau per mirar d'entendre's. El fum dels ciris fa malbé les catedrals, la Seguretat Social es mostra insegura (greu contradicció) i els comerços es queixen d'una notable disminució de les vendes.

Un diari nou de trinca va fer públic que l'Institut Municipal de Mercats comunica que un 90 % de comerciants tenen previst plegar o jubilar-se. Es veu que només quedarem aspirants a comprador proveïts d'uns clauers amb lupa, per poder captar el valor facial (és un dir) d'unes monedes que només es distingiran de les lentilles pel color. Tot convida a fer promences oferint uns ciris ecològics que no ens malmetin les catedrals.

Pere Calders

ESPINOSA